

Dosarul nr. 2ra-881/2022
2-20098172-01-2ra-22062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Carolina Mocanu,
reprezentată de avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Carolina Mocanu
împotriva Societății Comerciale „Scripalex&Co” Societate cu Răspundere Limitată
cu privire la încasarea dublei arvune, a penalităților și a prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 13 august 2020, Carolina Mocanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SC „Scripalex&Co” SRL cu privire la încasarea dublei arvune în mărime
de 27 400 de lei, penalitatea în mărime de 1 370 de lei pentru fiecare zi de întârziere,
prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei, cât și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 28 februarie 2020 a încheiat
contractul turistic Early booking (înscriserie timpurie) pentru două persoane, pentru
perioada 29.06.2020 - 08.07.2020, pentru 9 nopți, în hotelul „AMMON ZEUS 4*”,
regiunea Chalkidiki-Kassandra KALITHEA, Grecia Kemer și a transmis pârâtului,
în calitate de arvună 50 % din costul total al pachetului turistic de 1 400 euro, în
suma de 13 700 de lei.

Hotelul „AMMON ZEUS 4*” nu a activat până la data de 01.07.2020, astfel
pârâtul nu și-a executat obligațiunile prevăzute în contractul turistic nr. 34/2020 din
28.02.2020.

A înaintat o somație în adresa SC „Scripalex&Co” SRL prin care a solicitat
rezoluțiunea contractului turistic nr. 34/2020 din 28.02.2020 și restituirea sumei de
13700 de lei în termen de 14 zile, însă prin răspunsul din 04.06.2020 pârâtul a refuzat
rezoluțiunea contractului turistic nr. 34/2020 din 28.02.2020, cât și restituirea în
termenul acordat sumei de 13 700 de lei.

Consideră că, responsabil pentru neexecutarea obligațiilor contractuale este
SC „Scripalex&Co” SRL, deoarece la acel moment în Grecia nu era valabilă nicio
interdicție privind sistarea serviciilor turistice.

A mai indicat că până în data de 04.06.2020 compania pârâtă nu a informat despre imposibilitatea executării contractului turistic.

La 25 martie 2021, Carolina Mocanu a depus cerere de micșorare a pretențiilor din cererea de chemare în judecată și a solicitat încasarea dublei arvune în mărime de 13 700 de lei, penalitatea în mărime de 137 de lei pentru fiecare zi de întârziere, prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei, cât și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Carolina Mocanu împotriva SC „Scripalex&Co” SRL cu privire la încasarea dublei arvune, a penalităților și a prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de avocatul Serghei Mocanu în interesele Carolinei Mocanu și s-a menținut hotărârea din 10 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit toate circumstanțele importante în cauză, a dat o apreciere amplă acestora, corect a aplicat normele de drept material și procesual.

A menționat că, potrivit materialelor cauzei, prin scrisoarea expediată în adresa apelantei prin intermediul poștei electronice, SC „Scripalex&Co” SRL a informat despre anularea fără penalități a contractului turistic menționat anterior, despre imposibilitatea imediată a recuperării contravalorii pachetului pentru servicii de călătorie și a menționat că suma va fi achitată cu întârziere. La fel, a propus reclamantei reprogramarea pentru o dată mai târzie a călătoriei, iar în caz de imposibilitate de reprogramare, suma achitată poate fi înghețată și folosită de către reclamantă la achiziționarea altui pachet de servicii de călătorie (f.d. 8).

La 20.10.2020, SC „Scripalex&Co” SRL a restituit Carolinei Mocanu mijloacele bănești în baza contractului nr. 34/2020 din 28.02.2020 în sumă de 13700 de lei, fapt confirmat prin copia ordinului de plată nr. 79 din 20.10.2020 (f.d.27).

A stabilit că, conform art. 1 din Legea nr. 72 din 21 mai 2020 cu privire la unele măsuri de susținere a călătorilor și a agenților economici din industria turismului pentru atenuarea efectelor negative generate de situația epidemiologică (COVID 19) (în continuare Legea nr. 72), potrivit căroră, prin derogare de la prevederile Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, ale Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și de la clauzele contractuale aplicabile, în cazul contractelor privind pachetele de servicii de călătorie încheiate până la data de 17 martie 2020, dacă călătorul are dreptul la restituirea plăților efectuate ca urmare a rezoluțiunii contractului sau în alt temei, organizatorul sau alt profesionist este obligat să restituie călătorului plățile respective nu mai târziu de data de 31 decembrie 2021.

Instanța de apel a apreciat ca neîntemeiat argumentul apelantei, precum că instanța de fond pentru soluționarea litigiului ilegal a reținut prevederile art. 1 din Legea nr. 72 din 21 mai 2020 cu privire la unele măsuri de susținere a călătorilor și a agenților economici din industria turismului pentru atenuarea efectelor negative generate de situația epidemiologică (COVID 19) ori norma legală a intrat în vigoare numai la 26 mai 2020”, deoarece chiar în cererea sa din 21.05.2020 privind rezilierea contractului turistic nr. 34/2020 a acordat termen de 14 zile pentru restituirea sumei de 13 700 de lei achitate conform contractului. Astfel, având în vedere intrarea în vigoare a Legii nr. 72 din 21 mai 2020 la data publicării – 26.05.2020, în mod evident obligația restituirii călătorului plăților respective s-a prelungit pînă la data de 31 decembrie 2020 conform art. 1 al Legii numite.

La fel, instanța de apel a constatat că, argumentul apelantului precum că, hotelul „AMMON ZEUS 4*” pînă la data 01.07.2020 nu a activat și, respectiv, neexecutarea obligațiilor contractuale rezultate din contractul turistic nr. 34/2020 din 28.02.2020 se datorează culpei SC „Scripalex&Co” SRL, contravine probelor anexate la materialele cauzei, deoarece în motivarea cererii din 21.05.2020 privind rezilierea contractului turistic Carolina Mocanu a indicat Hotărîrea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr. 11 din 15.05.2020 „care face imposibil fizic de a se deplasa cu oricare transport la destinație (Grecia) cel puțin pînă la 30 iunie 2020”.

În circumstanțele stabilite instanța de apel a susținut concluzia instanței de fond privind lipsa culpei SC „Scripalex&Co” SRL în neexecutarea contractului turistic și inaplicabilitatea art. 633 alin. (1) din Codul civil, care prevede posibilitatea încasării dublei arvune de la partea care a primit arvuna.

La 20 mai 2022, Carolina Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond cu emiterea unei hotărîri noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului a menționat că, respingînd cererea de chemare în judecată, instanțele eronat și nelegal au reținut prevederile art. 1 din Legea nr. 72 din 21 mai 2020 cu privire la unele măsuri de susținere a călătorilor și a agenților economici din industria turismului pentru atenuarea efectelor negative generate de situația epidemiologică (COVID-19) (în continuare Legea nr. 72), potrivit căroră, prin derogare de la prevederile Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, ale Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și de la clauzele contractuale aplicabile, în cazul contractelor privind pachetele de servicii de călătorie încheiate pînă la data de 17 martie 2020, dacă călătorul are dreptul la restituirea plăților efectuate ca urmare a rezoluțiunii contractului sau în alt temei, organizatorul sau alt profesionist este obligat să restituie călătorului plățile respective nu mai tîrziu de data de 31 decembrie 2021, ori norma legală din legea nominalizată a intrat în vigoare numai 26 mai 2020.

La fel, potrivit art.7 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

Ori, chiar instanța de fond a stabilit că între părți a operat rezoluțiunea în temeiul notificării apelantei din 21 mai 2020.

A susținut că, pornind, de la faptul că hotelul „AMMON ZEUS 4*” pînă la data 01 iulie 2020 nu a activat, respectiv SC „Scripalex&Co” SRL nu a executat obligațiile contractuale rezultate din contractul turistic nr. 34/2020 din 28 februarie 2020 și nu a transferat avansul în adresa hotelului, la cererea din 21 mai 2020 urma să restituie apelantei în termen de 14 zile suma arvunei de 13 700 de lei.

Prin răspunsul din 04 iunie 2020 a refuzat rezoluțiunea contractului turistic nr.34/2020 din 28 februarie 2020 și restituirea în termen de 14 zile a sumei de 13700 de lei și au folosit în interes propriu nejustificat suma bănească pînă la 20 octombrie 2020.

Astfel, este cert că neexecutarea obligațiilor contractuale rezultate din contractul turistic nr. 34/2020 din 28 februarie 2020 se datorează culpei SC „Scripalex&Co” SRL care nu a achitat serviciile și respectiv nu a putut garanta apelantei cazarea în hotelul „AMMON ZEUS 4*” începând cu data 29 iunie 2020.

A susținut că, în Grecia în perioada dată nu exista vreo interdicție legală privind sistarea prestării serviciilor de turism, ci dimpotrivă practic toate hotelurile primeau turiști.

Totodată, pînă la 04 iunie 2020 SC „Scripalex&Co” SRL nu a informat despre imposibilitatea executării obligațiilor contractuale rezultate din contractul turistic nr. 34/2020 din 28 februarie 2020.

A menționat că, în ceea ce privește proba prejudiciului moral, potrivit practicii CtEDO este suficientă proba faptei ilicite, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța de judecată urmează să țină cont practica CtEDO care în cazuri similare a acordat cu titlu de daune morale sume analogice.

La 22 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Carolina Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 97).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 25 ianuarie 2022.

La data de 13 aprilie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 91), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 20 mai 2022, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Carolina Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Carolina Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh